
Sažetak

U uvodnom poglavlju autor opisuje zlorabu psihoaktivnih sredstava u kontekstu kvalitete življenja i organizacije suvremene civilizacije koja je sa svojim sustavom moralnih i vrijednosti općenito utjecala na rast ponude i potražnje droga ali i na razvoj sustava kojim bi se taj društveno uvjetovan i ispred svega javno-zdravstveni fenomen držao pod kontrolom i u granicama podnošljivim za zajednicu. U tom smislu navode se osnovni podaci koji opisuju epidemiološku sliku Hrvatske u odnosu na neke druge države Europe prema kojima je naša zemlja zahva- ljujući brzom trendu rasta problema vezano uz rat i tranziciju od početka devedesetih, sa stopom od 3,1 ovisnika na 1.000 ukupnog stanovništva dostigla pojavnost zemalja Zapada koje su se s tim problemom suočile znatno ranije.

U drugom poglavlju, uz prikaz mnoštva dostupnih epidemioloških podataka opisuje se kako sama pojavnost tako i karakteristike zlorabe droga u Republici Hrvatskoj. Zahvaljujući dugogodišnjoj tradiciji kvalitetnog epidemiološkog rada, a i samog razvoja sustava za tretman ovisnika, prikazan je trend za posljednjih trideset godina. Jedino je Zagreb imao još 1970. specijalizirani odjel za liječenje ovisnika o (ilegalnim) drogama koji i danas djeluje pri Kliničkoj bolnici "Sestre milosrdnice" u Vinogradskoj ulici 29. Još 1990. pojavnost ovisnika o drogama sa stopom od 0,9 na 1.000 ukupnog stanovništva, bila je vrlo povoljna. Već godinu dana kasnije, vezano uz rat protiv Hrvatske nakon njenog osamostaljenja, kao i zbog tranzicije i neodgovornosti političkog sustava koji nije osigurao pretpostavke za kvalitetno provođenje programa suzbijanja, prati se vrlo brzi rast kako ponude tako i potražnje droga, a s time u vezi i same pojavnosti zlorabe kod mladeži. Tako su i provedena istraživanja (ESPAD) i druga potvrdila da je stanje negdje u prosjeku Europe. Do punoljetnosti (18 godina života) barem jedno iskustvo s uzimanjem neke ilegalne droge imati će nešto manje od 40% tinejdžera. Među njima 2,4% će imati iskustvo s uzima-

Slavko Sakoman
Društvo bez droge?

njem heroina. U sustavu za tretman broj liječenih ovisnika porastao je od stotinjak opijatskih u 1990. na preko 1.000 u 2000.